

MINISTERUL EDUCAȚIEI NAȚIONALE
ȘI CERCETĂRII ȘTIINȚIFICE

DALIVET

DEZVOLTAREA PROGRAMELOR DE TIP
UCENICIE ÎN FORMAREA PROFESIONALĂ ÎNȚĂLĂ ÎN ROMÂNIA

CENTRUL NAȚIONAL DE DEZVOLTARE
A ÎNVĂȚĂMÂNTULUI PROFESIONAL ȘI
TEHNIC

RAPORT

Conferința Finală a Proiectului “Dezvoltarea programelor de tip ucenicie în formarea profesională inițială în România (DAL-IVET)” București, 27 septembrie 2016

1. Situația actuală

Prin pregătirea profesională inițială absolvenții învățământului gimnazial au în prezent următoarele posibilități de continuare a studiilor:

- prin învățământul liceal;
- prin învățământul profesional.

Învățământul liceal asigură continuarea studiilor în învățământul obligatoriu (clasele a IX-a și a X-a) și în ciclul superior (clasele a XI-a și a XII-a), dezvoltând, aprofundând și particularizând competențele (cunoștințe, abilități și atitudini) formate în ciclurile anterioare ale învățării.

Învățământul liceal cuprinde următoarele filiere și profiluri:

- a) filiera teoretică, cu profilurile umanist și real;
- b) filiera tehnologică, cu profilurile tehnic, servicii, resurse naturale și protecția mediului;
- c) filiera vocațională, cu profilurile militar, teologic, sportiv, artistic și pedagogic.

Durata studiilor în învățământul liceal, forma de învățământ cu frecvență, este în prezent de 4 ani, în conformitate cu planurile-cadru aprobate de Ministerul Educației. Pentru unele forme de învățământ cu frecvență și cu frecvență redusă, durata studiilor se prelungește cu un an.

Studiile învățământului liceal se finalizează cu examenul național de bacalaureat și cu examen de certificare, pentru absolvenții filierelor tehnologică și vocațională.

Absolvenții de liceu fără diplomă de bacalaureat pot continua studiile în învățământul postliceal și pot obține, ulterior, nivelul 5 de calificare. Absolvenții cu diplomă de bacalaureat pot continua studiile în învățământul postliceal pentru obținerea nivelului 5 sau în învățământul superior, în orice program de studii și pot obține nivelurile de calificare 6, 7 și 8. Absolvenții învățământului liceal, filierele tehnologică și vocațională, care promovează examenul de certificare, dobândesc certificat de calificare de nivel 4 al Cadrului național al calificărilor (tehnician) și suplimentul descriptiv al certificatului, conform Europass.

Învățământul profesional se organizează pentru calificări stabilite în funcție de nevoile pieței muncii, identificate prin documente strategice de planificare a ofertei de formare regionale, județene și locale, pe baza unui contract de pregătire practică, încheiat între unitatea de învățământ – agentul economic și elev.

Învățământul profesional are următoarele forme de organizare:

- învățământ profesional, cu durata de minimum 3 ani, organizat după finalizarea clasei a VIII-a, ca parte a învățământului secundar superior, începând cu anul școlar 2014/ 2015 ; o serie de operatori economici, împreună cu unitățile de învățământ, au dezvoltat primele experiențe de introducere a elementelor învățământului dual în învățământul profesional;
- stagii de pregătire practică cu durata de 720 de ore, organizate după finalizarea clasei a X-a de liceu, formă de organizare specifică în prezent programelor de tip „A doua șansă”.

În învățământul profesional se parcurg disciplinele pentru învățământul obligatoriu și modulele de pregătire de specialitate pentru obținerea calificării profesionale. Studiile se finalizează cu examen de certificare. Absolvenții care promovează examenul de certificare a calificării profesionale dobândesc certificat de calificare de nivel 3 al Cadrului național al calificărilor (muncitor calificat) și suplimentul descriptiv al certificatului, conform Europass.

2. Obiectivele Conferinței

- Prezentarea inițiativelor europene și naționale în dezvoltarea și implementarea programelor de formare profesională cu o componentă semnificativă de învățare la locul de muncă.
- Prezentarea principalelor rezultate ale proiectului “Dezvoltarea programelor de tip ucenicie în formarea profesională inițială în România (DAL-IVET)”.
- Creșterea dialogului între factorii interesați în vederea promovării învățământului profesional și tehnic.

3. Participanți: reprezentanți ai mediului economic, autorităților publice, unităților de învățământ profesional și tehnic, universităților, partenerilor sociali, care sunt sau pot fi implicați în programe de învățare la locul de muncă

4. Prezentări și dezbateri

Conferința a fost deschisă de doamna **Zoica Elena VL. DUB**, director adjunct al Centrului Național de Dezvoltare al Învățământului Profesional și Tehnic (CNDIPT). Dânsa a afirmat că fiecare dintre noi trebuie să fim mesagerii unei utilizări corecte a termenilor de specialitate. De multe ori se pune întrebarea dacă în România avem învățare la locul de muncă (WBL) sau dacă avem învățământ dual. Care este legătura între WBL și învățământul dual? Acești termeni utilizați de mediul educațional trebuie explicați și folosiți corect și de partenerii școlilor. Astfel, putem fi de acord că sunt accepțiuni diferite pentru WBL. Este important să știm care sunt partenerii implicați în WBL.

În acest moment, Ministerul Educației și CNDIPT sunt implicați în discuții ample cu reprezentanții Ministerului Finanțelor, al Economiei, al Muncii pentru a dezvolta toate elementele necesare în vederea dezvoltării WBL, pornind de la cadrul legal, până la toate implicațiile legislative pentru atragerea operatorilor economici în furnizarea de programe de formare care au o puternică componentă a WBL. Acest demers va conduce apoi prin propuneri de modificare a Legii educației naționale prin ordonanță de urgență, conducând la consolidarea tuturor legăturilor în vederea derulării optime a colaborării dintre mediul educațional și cel economic pentru pregătirea de calitate a elevilor.

O evoluție pozitivă a indicatorilor economici ar putea fi legată și de derularea susținută a programelor cu o componentă importantă de WBL, care ar putea conduce și la scăderea ratei de șomaj în rândul tinerilor. Învățarea la locul de muncă asigură o mai bună tranziție de la școală la locul de muncă. WBL servește și intereselor companiilor care pot alege dintre cei pe care îi formează pe cei mai performanți.

Rutele care implică WBL nu mai sunt foarte atractive nici în România, dar nici în alte țări europene, chiar și pentru Germania. Însă în Germania sunt construite toate posibilitățile de a continua pe ruta profesională chiar și la nivelul 6, 7 sau chiar 8. Acest lucru încercăm să reglementăm și în România și să dăm posibilitatea elevilor de a avea la dispoziție trasee de formare profesională de nivel 3, 4 sau 5, dar și din perspectiva învățământului superior. Elevii care intră într-o astfel de rută de profesionalizare nu au un drum închis.

Un sistem de formare profesională nu poate fi numai de tip sistem dual, care poate fi numai o alternativă, o formă de tranziție, de compensare pe perioadă de criză, în care companiile nu pot să își permită formarea profesională a propriilor angajați.

Sistemul de educație și formare profesională trebuie să asigure condiții de acces și de finalizare pentru toți elevii. Învățarea la locul de muncă trebuie să înceapă de la vârste cât mai mici, elevii să fie puși în situații de învățare reale, poate chiar de la învățământul primar. Aceste abordări ar putea conduce la o mai bună orientare și consiliere a elevilor către ceva ce le poate fi mult mai aproape de deprinderile și abilitățile pe care le au, ar putea conduce la creșterea atractivității rutelor de pregătire profesională. Această abordare este una dintre preocupările CNDIPT și încercăm prin mai multe proiecte să dezvoltăm componenta de orientare a elevilor. De exemplu, în proiectul JOBS, CNDIPT se asigură că elevii din școlile gimnaziale din proiect se vor duce în vizite în companii și să participe aici la activități pentru a putea alege în cunoștință de cauză ce traseu pot alege în viitor.

WBL este o preocupare importantă a Strategiei de educație și formare profesională pentru 2016-2020, strategie care a fost condiționalitate ex-ante pentru fondurile europene. WBL este o temă care se regăsește în toate obiectivele strategice ale strategiei mai sus menționate:

- Îmbunătățirea relevanței sistemelor de FP pentru piața muncii
- Creșterea participării și facilitarea accesului la programele de formare profesională
- Îmbunătățirea calității formării profesionale
- Dezvoltarea inovării și cooperării naționale și internaționale în domeniul formării profesionale

Provocările cu care ne confruntăm la nivel de sistem sunt:

- calitatea WBL – s-au realizat pași importanți pentru dezvoltarea WBL și, chiar în proiectul DALIVET s-a gândit un program de formare în care cadrele didactice care predau în învățământul profesional, alături de tutorii de practică, au fost formați pentru a corela partea teoretică cu cea practică care se derulează în companii. S-a plecat de la etapa de planificare

a procesului instructiv educativ, până la evaluarea în comun a elevilor la finalizarea programului de formare;

- sprijinul pe care statul îl acordă pentru elevii care parcurg învățământul profesional constant în bursa profesională; companiile, în funcție de interesul pe care îl au în a pregăti elevii cu care lucrează, le acordă acestora și alte burse suplimentare, dar și alte facilități, precum o masă caldă, decontarea transportului și alte astfel de stimulente pentru susținerea învățării.

Această conferință națională se derulează în București, unde avem o pondere destul de scăzută a învățământului profesional și tehnic, iar modul de diseminare al rezultatelor proiectului DALIVET nu poate decât să motiveze suplimentar pentru creșterea acestei ponderi.

Tobias KAZICH, Director, Departamentul pentru Formare Profesională, Ministrul Educației, Tineretului și Sportului Baden-Württemberg, Germania

Domnul Tobias Kazich a apreciat modul de colaborare între România și landul Baden Württemberg, considerând că din anul 2012 a avut pe deplin susținerea CNDIPT pentru îmbunătățirea calității învățării la locul de muncă. Înainte de derularea acestui proiect au fost derulate seminarii în care s-au discutat aspecte relevante în ceea ce privește WBL din Germania și, de fiecare dată, colaborarea cu CNDIPT a condus la organizarea acestora în condiții excepționale.

Se conlucrează cu CNDIPT și în cadrul Strategiei Dunării, iar proiectul DALIVET a fost raportat ca un exemplu de bună practică a colaborării între România și Germania pe axa prioritară 9.

Proiectul DALIVET este unul dintre rezultatele prezentate în cadrul Comisiei Mixte România – Baden Württemberg, Germania, iar CNDIPT, alături de Ministrul Educației, Tineretului și Sportului Baden-Württemberg, sunt coordonatorii Grupului de lucru BW-RO Sub-WG IV. b.) Vocational education and training.

Dorim să continuăm această colaborare și pe viitor, în proiecte care pot conduce la creșterea relevanței învățământului profesional față de solicitările pieței muncii și a calității WBL.

Felicia Ioana Ș. NDULESCU, Inspector de specialitate CNDIPT, manager proiect DALIVET a prezentat rezultatele proiectului „Dezvoltarea programelor de tip ucenicie în formarea profesională inițială în România (DALIVET)”. Dânsa a menționat că acestea se pot regăsi și pe partea din site-ul www.alegetidrumul.ro destinat proiectului DALIVET. Prezentarea a fost realizată alături de două dintre persoanele care au fost formatori în cadrul proiectului DALIVET, doamna **Angela POPESCU** și doamna **Iuliana STANA**.

Principalele rezultate atinse prin intermediul acestui proiect sunt:

WP 1 – Management de proiect

- ❖ 1 Procedură internă pentru implementarea proiectului și monitorizarea rezultatelor acestuia, care cuprinde:
 - Procedură pentru raportare – Realizată
 - Procedură pentru subcontractarea activităților – Realizată
 - Procedură pentru asigurarea calității – Realizată
- ❖ 8 Rapoarte de monitorizare (L3, L6, L9, L12, L15, L18, L21, L24) – 7 rapoarte realizate, 1 raport ce urmează a fi realizat în luna octombrie 2016
- ❖ 1 Raport final – urmează a fi realizat în luna octombrie 2016
- ❖ 2 Rapoarte după întâlnirile de lucru – 1 Raport realizat după întâlnirea din 24-25 iunie 2015 la Esslingen, Germania, 1 Raport urmează a fi realizat după întâlnirea din octombrie 2016
- ❖ 4 Rapoarte după participarea la întâlnirile solicitate de Comisia Europeană – 2 rapoarte realizate pentru întâlnirile din 26 ianuarie 2015 (Bruxelles, Belgia) și 30 septembrie 2015 (Vilnius, Lituania)
- ❖ 1 Decizie de stabilire a Comitetului Consultativ DALIVET – Realizată
- ❖ 1 Raport al primei întâlniri cu echipa de management – Realizat pentru întâlnirea din 17 decembrie 2014 (București, România)
- ❖ 1 Evaluare intermediară a proiectului – Realizată după primul an de implementare al proiectului

- ❖ 1 Raport de audit – *urmează a fi realizat după finalizarea activităților din proiect*
- ❖ 1 Raport de evaluare final – *urmează a fi realizat după finalizarea activităților din proiect*

WP 2 – Elaborarea unui studiu de fezabilitate în vederea dezvoltării programelor de tip dual / ucenicie în formarea profesională inițială

- ❖ 6 Rapoarte după atelierele de lucru
 - 1 Raport după Atelierul de lucru al echipei de implementare cu Comitetul consultativ DALIVET din 18 decembrie 2014 (București, România) – *Realizat*
 - 1 Raport după întâlnirea cu echipa de implementare pentru discutarea structurii Studiului de Fezabilitate din 16 ianuarie 2015 (București, România) – *Realizat*
 - 1 Raport de sinteză a celor 42 de întâlniri ale Comitetelor Locale de Dezvoltare a Parteneriatului Social realizate în perioada 16 – 23 februarie 2015 – *Realizat*
 - 1 Raport după întâlnirea în care s-a discutat progresul înregistrat pentru realizarea studiului de fezabilitate, întâlnire realizată în data de 28 ianuarie 2015 (București, România) – *Realizat*
 - 1 Raport după întâlnirea cu Comitetul consultativ DALIVET din 26 februarie 2015 (București, România) – *Realizat*
 - 1 Raport după întâlnirea de validare a Studiului de Fezabilitate din 28 mai 2015 (București, România) – *Realizat*
- ❖ 1 Studiu de fezabilitate •Termeni de referință pentru introducerea de programe de tip dual/ucenicie în formarea profesională inițială din România – *Realizat*

WP 3 – Schimb de bune practici în Germania pentru Comitetul Consultativ al proiectului, factori de decizie și alți actori relevanți

- ❖ 2 Rapoarte realizate după schimburile de experiență din 19 – 22 aprilie 2015 și 26 – 29 aprilie 2015 – *Realizate*

WP 4 – Dezvoltarea unui Master plan pentru perioada 2015 – 2020 în vederea implementării programelor de tip ucenicie în sistemul de formare profesională inițială

- ❖ 1 Model de Chestionar – *Realizat*
- ❖ 160 chestionare aplicate în cadrul seminarelor – *Realizate*
- ❖ 9 Rapoarte după cele 9 seminare în care s-a discutat propunerea de Master plan – *Realizate*
- ❖ 1 Master plan – *Realizat*

WP 5 – Proiectarea și implementarea unui program pilot pentru profesori, formatori și tutori pentru organizarea și furnizarea programelor de învățare la locul de muncă

1 Program de formare •Împreună construim punți – Stagiile de pregătire practică în învățământul profesional și tehnic, acreditat prin OMENC nr. 3633/12.04.2016 (24 ore/ 6 credite profesionale transferabile) - *Realizat*

- ❖ 1 întâlnire cu echipa de implementare – *Realizat*
- ❖ 1 Procedură de selecție a grupului țintă – *Realizat*
- ❖ 23 echipe de profesor + tutori selectate – *Realizat*
- ❖ 23 profesori + 22 tutori formați în perioada 15-17 aprilie 2016 la Predeal – *Realizat*
- ❖ 1 model de chestionar de feedback – *Realizat*
- ❖ 45 chestionare aplicate – *Realizat*

WP 6 – Diseminarea rezultatelor proiectului

- ❖ 1 Strategie de diseminare a rezultatelor proiectului - *Realizat*
- ❖ 1 Conferință Internațională •Învățarea la locul de muncă : provocări și oportunități, organizată în 19 – 20 octombrie 2015 – *Realizat*
- ❖ 2 comunicate de presă – *Realizate*
- ❖ 1 website actualizat www.proiectdalivet.ro – *Realizat*
- ❖ 4 newslettere – *Realizate*
- ❖ 1 pliant realizat în română, engleză și germană – *Realizate*
- ❖ 1 broșură în română, engleză și germană – *Realizate*
- ❖ 1 poster – *Realizat*
- ❖ 1 roll up – *Realizat*
- ❖ 1 Banner - *Realizat*

În plus, doamna Angela Popescu și doamna Iuliana Stana au detaliat aspectele aferente programului de formare derulat pentru echipele formate din profesori din școală care predau la învățământul profesional și tutori de practică din companii.

Doamna Felicia Ioana Sîndulescu a dăruit și menționează implicarea celor două ministere ale educației din România și Baden Württemberg.

Astfel, Ministerul Educației, Tineretului și Sportului, Baden-Württemberg, Stuttgart, prin intermediul Domnului Tobias Kazich:

- Susținere permanentă și implicare în toate activitățile proiectului din partea Domnului Tobias Kazich

- Participarea în organizarea a 2 schimburi de bune practici în Germania pentru 20 persoane din România

- Participarea la Conferința Internațională „Învățarea la locul de muncă: provocări și oportunități”, 19-20 octombrie 2015, București, România

Ministerul Educației Naționale și Cercetării Științifice, România:

- Participarea în Comitetul consultativ DALIVET (Domnul Stelian Fedorca, Domnul Constantin Popescu)

- Participarea la schimburile de experiență în Germania (8 persoane)

- Participarea la Conferința Internațională „Învățarea la locul de muncă: provocări și oportunități”, 19-20 octombrie 2015, București, România (Domnul Ministru al educației, Sorin Mihai Cîmpeanu, 2 consilieri ai ministrului, 5 alți participanți din cadrul ministerului)

În urma acestor acțiuni, s-au derulat activități care au avut ca scop promovarea și dezvoltarea învățământului profesional, precum:

- realizarea Documentului concept „Opțiunile pentru educație și formare profesională pentru elevii de clasa a VIII-a” – propunere lansată de domnul Ministru Adrian Curaj pentru implementarea învățământului profesional cu elemente de dual în România;

- derularea Conferinței Naționale „Învățământul profesional dual – drumul de la idee la practică”, 21 iunie 2016, București;

- derularea a 3 întâlniri la nivel național cu reprezentanți ai companiilor, unităților de învățământ profesional și tehnic, autorități publice, camere de comerț care s-au prezentat exemple de bună practică în ceea ce privește derularea parteneriatelor între școală și întreprindere, precum și probleme în ceea ce privește acordarea de facilități fiscale pentru operatorii economici care se implică în formarea profesională a elevilor.

Ildiko PATAKI, Inspector de specialitate CNDIPT, coordonator regional Vest

Trebuie să avem în vedere că învățământul dual nu poate funcționa decât în orașele mari, acolo unde există operatori economici puternici care pot susține practica elevilor, din care, la finalul formării pot alege un număr de 5-6 pe care să îi angajeze. Este mai greu să funcționeze în orașele mici sau orașele monoindustriale. De aceea trebuie să ne gândim la șansa elevului de a se califica într-un domeniu care este pe măsura dorințelor lui, dar și în condiții optime de deplasare în afara localității de domiciliu. Avem nevoie de întărirea sistemului de educație și formare profesională bazat pe școală pentru a acorda acele șanse și elevilor, dar și companiilor mici să poată și să se implice în formarea elevilor. De aceea, trebuie intensificate eforturile de dotare a școlilor profesionale și a atelierelor acestora.

Companiile mari care se implică în formarea elevilor doresc soluții pentru ca aceste costuri mari pe care le au să fie recunoscute la nivel de sistem. Sponsorizarea școlilor este, în acest moment, poate unica posibilitate ca o companie să finanțeze școlile și elevii acestora. Aceste sume de bani care vin în educație trebuie considerate ca o contribuție la dezvoltarea capitalului uman.

Zoica Elena Vișduc, Director adjunct CNDIPT

Instituția noastră realizează în acest moment o analiză a infrastructurii educaționale. Poate o soluție pe viitor este aceea de a se realiza centre de formare regionale pentru focalizarea tuturor investițiilor într-un singur loc.

Ildiko PATAKI, Inspector de specialitate CNDIPT, coordonator regional Vest

Prin Programul Operațional Regional există posibilitatea de a se finanța infrastructura pentru două astfel de centre pe judec. Ne punem întrebarea dacă aceste centre vor fi destinate în special pentru programele de formare bazate pe _coal_.

Viorel COSTEA, Director, ^coala Postliceal_ Art_ i Cinematografie

Proiectul mi se pare foarte interesant. Înainte, fiecare unitate _colar_ era arondat_ unei unit_ă industriale, care acordau burse, dotau _coala. Trebuie s_ încerc_ m s_ facem toate demersurile ca operatorii economici care se implic_ în formarea profesional_ s_ fie scutiți de taxe.

Unit_ă de învă_șm_ânt particulare se pot descurca cu greu în această perioad_ pentru c_ se confrunt_ cu o concuren_ neadecvat_ din partea unor instituții care furnizeaz_ programe de formare de scurt_ durat_, dar care nu sunt realizate cu toat_ seriozitatea. Este foarte important_ calitatea WBL _i de aceea solicit_ m ministerului educației luarea de m_suri suplimentare de a se asigura un nivel crescut de calitate, indiferent de durata programului de formare sau de furnizorul acestuia.

Se propune specializarea unor unit_ă de învă_șm_ânt _i neacordarea posibilit_ăii de a _colariza orice calificare profesional_ la orice unitate de învă_șm_ânt. De exemplu, clase de mecanic_, în unit_ă _colare cu profil predominant de protecția mediului.

Zoica Elena VL_ DUB, Director adjunct CNDIPT

Inspectoratele _colare au în atribuții verificarea condițiilor de derulare efectiv_ a programelor de formare profesional_ inițial_ _i ar fi necesar s_ se monitorizeze mai atent acești furnizori de formare care nu ofer_ absolvenți de calitate. ARACIP acord_ acreditarea/autorizarea de noi calific_ri profesionale _i este necesar s_ verifice foarte clar dacă există resurs_ uman_ _i material_ pentru derularea de astfel de programe.

Sigrid Roth BERLIN, Responsabil Biroul de Relații Internaționale, Landesakademie für Fortbildung und Personalentwicklung an Schulen rAöR

Doamna Sigrid Roth Berlin a prezentat modul în care partenerul transnațional a contribuit la atingerea rezultatelor proiectului. Dânsa a început cu prezentarea Academiei de stat pentru formarea _i dezvoltarea personalului din _coli, cu tipul de cursuri de perfecționare în care s-a implicat în ultimii ani.

A fost prezentat_ colaborarea pe care o are Academia cu ț_ri din Europa, precum: Bulgaria, Franța, Italia, Austria, Slovacia, Ungaria, dar _i cu ț_ri din Egipt, Burundi, China, Israel, Columbia, Namibia, Thailanda sau Vietnam.

Au fost detaliate toate implic_riile Academiei în cadrul proiectului DALIVET, în cadrul fiec_riui pachet de lucru:

1. Management de proiect: planificarea _i organizarea activit_ăților, managementul calit_ății, participarea la întîlnirile de management din România _i Germania

2. Studiu de fezabilitate: materiale cu privire la formarea profesional_ în Baden-Württemberg, reacții cu privire la concept _i complet_ri

3. Schimb de experien_ în domeniul sistemului dual în Baden-Württemberg

Dou_ delegații: Schimb de bune practici - aprilie 2015, participanți: membri ai Comitetului consultativ DALIVET, reprezentanți ale diferitelor Ministere, reprezentanți ale diferitelor grupuri de interese.

4. Masterplan 2015 - 2020

Sprijin acordat la elaborarea Masterplan-ului, participare la un seminar regional în București, în iulie 2015 pentru prezentarea _i discutarea masterplan-ului

5. ^colarizare pilot pentru cadrele didactice _i formatori din cadrul _colilor profesionale: participare la procesele de concep_ă _i execu_ă, participare la perfecționarea din aprilie 2016

6. Sprijin în cadrul dezvolt_rii paginii de internet <http://www.proiectdalivet.ro/>, Conferinței internaționale din octombrie 2015

Felicia Ioana S• NDULESCU, Inspector de specialitate CNDIPT, manager proiect DALIVET
Prezintă Studiul de fezabilitate •Termeni de referință pentru introducerea de programe de tip dual / ucenicie în formarea profesională inițială din România.

Scopul studiului de fezabilitate: Propune soluții de dezvoltare a unor programe de tip dual/ucenicie în formarea profesională inițială din România, integrate coerent în sistemul de educație și formare profesională și armonizate cu schema de ucenicie la locul de muncă existentă prin sistemul de formare profesională a adulților.

Obiectivele studiului:

- ❖ identificarea unor exemple de bune practici la nivel european în ceea ce privește integrarea uceniei/sistemului dual în sistemele de formare profesională, guvernarea, promovarea ofertei, consiliere și orientarea profesională anterior și în timpul formării profesionale, asigurarea calității, finanțarea, formarea profesională a cadrelor didactice și a tutorilor, certificarea calificărilor;
- ❖ elaborarea unor variante posibile de implementare a uceniei / sistemului dual în formarea profesională inițială;
- ❖ consultarea actorilor relevanți, în vederea adecvării programului de formare la cerințele acestora;
- ❖ prezentarea unor soluții de dezvoltare a sistemului dual / uceniei în formarea profesională inițială.

Doamna Felicia Ioana S•ndulescu a prezentat modalitățile principale de dezvoltare a programelor cu o componentă semnificativă de învățare la locul de muncă în statele membre, tipul de contract care se încheie între elev și companie, guvernarea sistemului dual în Europa, asigurarea calității WBL, factorii care asigură succesul programelor de tip ucenicie.

Felicia Ioana S• NDULESCU, Inspector de specialitate CNDIPT, manager proiect DALIVET
Prezintă consultările naționale care au rezultat în urma dialogului susținut care s-a derulat în cadrul proiectului DALIVET cu factori interesați de WBL.

În perioada 30 august - 1 septembrie 2016 au avut loc, la nivel național, trei reuniuni care au implicat persoane reprezentând mediul economic, unități de învățământ, inspectorate colare, ministere, instituții publice, organizații patronale, Camere de comerț și industrie județene și Camera de comerț și industrie a României, camere de comerț bilaterale și alți factori interesați.

Întâlnirile au avut loc la:

1. Sediul SC EUROSPORT DHS SA, din Str. Santuhalm, nr. 35A, Deva, județul Hunedoara, 30 august 2016 (30 august),
2. Centrul de Formare al firmei Schaeffler România, din Aleea Schaeffler, nr. 3, Cristian, județul Brașov, 31 august 2016 (31 august),
3. Camera de Comerț și Industrie a României, din Bdul Octavian Goga, nr. 3, București (1 septembrie).

Scopul reuniunilor a fost dezbateră propunerii unui Program național de dezvoltare a învățământului profesional de tip dual, care se dorește a identifica și promova exemplele de bună practică de implicare a operatorilor economici în învățământul profesional, în scopul adaptării legislative necesare și a introducerii altor mecanisme, astfel încât învățământul profesional să se extindă și să permită flexibilizarea, creșterea relevanței și calității formării profesionale din România și să permită dezvoltarea unui învățământ profesional de tip dual.

Câteva dintre aspectele evidențiate de factorii interesați prezenți la consultări:

- clarificarea conceptuală, terminologică, privind învățământul profesional de tip dual pentru ca toți cei interesați să înțeleagă elementele de specificitate;
- dezvoltarea rolului statului în formarea profesională, în paralel cu preluarea de atribuții, responsabilități și implicarea partenerilor sociali și a operatorilor economici pentru o formare profesională de calitate;
- creșterea calității sistemului de învățământ, cu toate componentele sale, pornind de la învățământul secundar inferior, ai cărui absolvenți se pot înscrie în învățământul profesional (și care, în mare măsură nu au competențele de bază necesare pentru a intra în învățământul secundar superior, inclusiv în învățământul profesional) și continuând cu

Învățământul terțiar al cui absolvenți pot deveni cadre didactice în învățământul profesional (și care, nu în toate cazurile dispun de competențele necesare pentru a forma, la rândul lor, buni specialiști în calificări de nivel 3, 4 și 5 al Cadrului național al calificărilor);

- s-a propus ca din Consiliul de administrație al unității de învățământ profesional în care se organizează un învățământ profesional de tip dual să facă parte un reprezentant al operatorului economic partener;

- necesitatea unor acțiuni concertate de promovare a învățământului profesional și a celui de tip dual, realizate de sistemul de educație, în parteneriat cu operatorii economici și partenerii sociali, pentru schimbarea percepției părinților, elevilor și a societății, în ansamblu, asupra rutelor de pregătire profesională, creșterea atractivității programelor de pregătire profesională și a celor de tip dual;

- asigurarea calității programelor de formare profesională vizează pregătirea continuă a cadrelor didactice, asigurarea de resurse umane și materiale, echipamente de calitate, condiții de calitate pentru pregătirea practică iar acestea să conducă la o mai mare încredere în certificatele pe care le obțin absolvenții;

- realizarea unei platforme în care colile operatorii economici să poată încerca materiale de învățare, modele de lecții pentru diverse module de specialitate, evenimente deosebite, prezentări ale diverselor momente de instruire practică pentru a fi folosite de mai multe unități de învățământ sau operatori economici din aceleași calificări profesionale;

- întărirea rolului Comitetelor Locale de Dezvoltare a Parteneriatului Social în luarea deciziilor referitoare la proiectarea planului de colarizare pentru învățământul profesional;

- modificarea programelor colare și a planurilor de învățământ pentru creșterea orelor de pregătire practică și a orelor de specialitate pentru calificările profesionale;

- monitorizarea constantă a modului de realizare a pregătirii practice la sediul operatorilor economici pentru asigurarea calității pregătirii.

5. Dezbateri și concluzii

Marian CHIVU, Universitatea Constantin Brâncoveanu, Galați, membru al Consorțiului Regional Sud Est

În economie predomină IMM-urile. Prin proiect au fost analizate posibilitățile de susținere a acestora pentru a furniza programe de formare cu o componentă de WBL puternică, așa cum reiese din studiul de fezabilitate prezentat. Este necesar să găsim pârghiile necesare pentru a nu mai putea fi angajat orice muncitor necalificat fără să fi parcurs module de specialitate.

Învățământul este privit ca o alternativă. El trebuie să fie în permanență dezvoltat și din perspectiva elevilor, dar și a formării inițiale și permanente a cadrelor didactice.

Zoica Elena VLĂDUȘ, Director adjunct CNDIPT

S-a discutat îndelung despre învățământul profesional de tip dual. CNDIPT a încercat să fructifice toate eforturile derulate în cadrul acestui proiect și a încercat să sprijine dezvoltarea învățământului profesional și tehnic. Sunt multe diferențe de la judec la judec în ceea ce privește modul de implicare al operatorilor economici în cadrul formării profesionale. De aceea se încearcă o abordare unitară și stabilirea unui cadru legal unitar astfel încât să fie recunoscute aceste eforturi ale companiilor și să promovăm exemplele de bune practici. Chiar și ideea de învățământ profesional poate fi compromisă dacă nu ținem cont de economia reală a României. În ultimii 25 de ani companiile au găsit forța de muncă necesară, dar acum aceasta începe să iasă la pensie și este nevoie de măsuri active de asigurare a înlocuirii acesteia. În orașele mari, precum București, Cluj, sunt foarte multe posturi libere și pentru necalificați. Trebuie să existe criterii foarte clare pentru acordarea de facilități fiscale companiilor pentru formare profesională.

Marian CHIVU, Universitatea Constantin Brâncoveanu, Galați, membru al Consorțiului Regional Sud Est

Poate un criteriu ar putea fi modul în care compania poate contribui la dezvoltarea regională. Orice companie, când dorește să depună o aplicație pentru un proiect, trebuie să atașeze un document prin care să se certifice această implicare în învățământul profesional.

Valentina CAPOT, inspector de specialitate, Inspectoratul școlar al Municipiului București
Trebuie modificată metodologia de admitere în învățământul profesional și liceal.
Mentalitatea elevilor este foarte greu de schimbat, și mai ales a părinților. Aceștia nu doresc
învățământ profesional, ci numai liceu, și, dacă se poate, liceu teoretic. Sunt necesare dotări
ale unităților de învățământ profesional, ale cabinetelor pentru pregătire practică. Sunt
necesare cursuri de formare pentru cadrele didactice în companii, pentru a fi la curent cu
toate dezvoltările din ultimul timp. Este nevoie de selecția tutorilor de practică – nu orice
angajat poate fi tutor de practică dacă nu are o minimă pregătire pedagogică.

Felicia Ioana ȘINDULESCU, Inspector de specialitate CNDIPT, manager proiect DALIVET
Mulțumesc tuturor invitaților pentru participarea la această conferință finală. Pasul următor
este de a multiplica programul de formare construit în cadrul acestui proiect pentru că este
foarte important dialogul permanent între unitățile de învățământ profesional și tehnic și
companiile cu care au încheiate parteneriate pentru practica elevilor.